

Черкаський державний технологічний університет
Факультет технологій, будівництва та раціонального природокористування

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова вченої ради ФТБРП

Денис ГРЕЦЬКИЙ

Протокол № 1

«23» 08 20 24

РОБОЧА ПРОГРАМА навчальної дисципліни

«ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ»

Шифр за ОПП - ОЗП-1

підготовки здобувачів освітнього ступеня магістра

спеціальності: 133 Галузеве машинобудування

освітньої програми: Обладнання переробних і харчових виробництв

2024 - 2025 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія управління»
підготовки здобувачів освітнього ступеня «магістр»
за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування, освітньої програми
Обладнання переробних і харчових виробництв – 22 ст.
Розробник: Старовойтенко_Наталія Василівна, к.пед.н., доцент, доцент
кафедри лісового господарства та раціонального природокористування

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
лісового господарства та раціонального природокористування

Протокол № 1 від «19» 08 2024 року

Завідувач кафедри _____ /Інгріда Чемерис/
підпис *Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ*

Обговорено та рекомендовано до затвердження методичною комісією
факультету технологій, будівництва та раціонального природокористування

«21» серпня 2024р., протокол № 3

Голова методичної комісії ФТБРП _____ /Інгріда Чемерис/

ПОГОДЖЕНО:

Завідувач кафедри ЛГРП _____ /Інгріда Чемерис/

Навчально-методичний відділ _____ /Олексій Кожем'якін/
підпис *Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ*

« » _____ 2024р.

ПРОГРАМУ ПРОЛОНГОВАНО ДО « » _____ 202 р.

Завідувач кафедри _____ /Інгріда Чемерис /
підпис *Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ*

Навчально-методичний відділ _____ / Олексій Кожем'якін /
підпис *Власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ*

« » _____ 2024 р.

1. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я, по батькові	Старовойтенко Наталія Василівна
Науковий ступінь	кандидат педагогічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри ЛГРП
Місце роботи	кафедра лісового господарства та раціонального природокористування ЧДТУ
Адреса кафедри	ауд. 200, IV корпус, бул. Шевченка, 460, м.Черкаси
Контактний телефон	+38 047 251 16 39, +380984487692
Профайл викладача	https://zepp.chdtu.edu.ua/staff/starovojtenko-nataliya-vasylivna
e-mail:	n.starovoitenko@cdu.edu.ua
Профайл дисципліни	https://drive.google.com/drive/folders/1sTO2FmXSm7GWi6K-bY4yiP21jzg3wWxG?usp=sharing
Розклад консультацій	https://zepp.chdtu.edu.ua/grafik-pryjomu-zaborgovanostej/

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Загальні характеристики	Навчальне навантаження з дисципліни	
		денна форма	заочна форма
<u>Галузь знань</u> <u>13 Механічна інженерія</u>	Обов'язкова	Курс підготовки:	
		1	
<u>Спеціальність</u> <u>133 Галузеве</u>	Загальна кількість кредитів ЄКТС	4	Семестр підготовки:

<u>машинобудування</u>	Загальна кількість годин	120	1	
<u>Освітня програма</u> Обладнання переробних і харчових виробництв	Кількість аудиторних годин	48	Лекції	
			32	
	Кількість годин самостійної роботи	72	Практичні, семінарські	
			16	
<u>Освітній рівень</u> магістерський	Мова навчання - українська		Лабораторні	
			–	
			Самостійна робота	
			72	
			Форма підсумкового контролю	
			екзамен	

3 ПРЕДМЕТ, МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни	психологічні закономірності управлінської діяльності, сукупність психологічних явищ і відносин в організації: знання психологічних особливостей людей, їх взаємодії, закономірностей функціонування соціальної організації, сучасних засобів стимулювання працівників, психологічних стосунків та поведінки людей в організації, традиційні соціально-психологічні явища (соціально-психологічний клімат, спілкування та ін.).
Мета викладання дисципліни	Розкриття змісту та особливостей психологічних аспектів управлінської діяльності, що забезпечить магістрантам можливість відшукати свій власний, оригінальний шлях у майбутній

	управлінській діяльності
Завдання вивчення дисципліни	Формування основ наукового світогляду на соціально-психологічні проблеми управлінської діяльності, засвоєння основних термінів та понять психології управління на рівні відтворення і тлумачення; допомогти студентам оволодіти ґрунтовними знаннями з психології управління; сприяти формуванню вмінь і навичок ефективного використання методів і засобів, розроблених в психології управління для забезпечення успішного розв'язання керівниками різноманітних управлінських проблем та прийняття ефективних рішень.

4 РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

№ з/п	Результати навчання
1	Відшукувати потрібну наукову і технічну інформацію у доступних джерелах, зокрема, іноземною мовою, аналізувати і оцінювати її (РН6) .
2	Складати психологічну характеристику особистості (самохарактеристику), користуючись діагностичними методами, і на цій основі прогнозувати поведінку людини у виробничій та діловій сфері, в процесі роботи над соціальним, економічним чи технологічним проектом.
3	Володіти вміннями аналізувати і оцінювати групові процеси і явища (лідерство, конформізм, групове одностумство тощо); демонструвати повагу до етичних принципів та формувати етичні засади співпраці в колективі при розробці та прийнятті колективних рішень.
4	Прогнозувати і програмувати комунікативні ситуації; застосовуючи вербальні та невербальні засоби, взаємодіяти та впливати на соціального партнера. Володіти прийомами слухання, засобами невербальної комунікації та релаксаційними техніками, що сприяє успішному діловому спілкуванню.
5	Розробляти заходи покращення психологічного клімату у колективі, обґрунтовувати вплив групи на особистість, знаходити доцільні способи поведінки в конфліктних ситуаціях.

5 ПРЕРЕКВІЗИТИ

Філософія. Психологія.

6 ПОСТРЕКВІЗИТИ

Міждисциплінарні зв'язки

Дисципліна закладає здібності до роботи з людьми в колективі, щоб у своїй майбутній практичній діяльності магістрант міг самостійно вирішувати управлінські питання, що вимагають лідерських вмінь. Дисципліна сприяє успішному проходженню практики на підприємстві

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль №1 Загальні засади психології управління, психології особистості та організації в управлінні
Тема 1 Теоретичні і методологічні основи психології управління
Предмет, об'єкт і завдання психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в системі управління. Поняття методів дослідження в психології управління. Класифікація методів психології управління. Методи самопостереження. Метод спостереження. Методи опитування. Метод експерименту. Метод вивчення документів. Біографічний метод. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління. Метод впливу: навіювання, наслідування, зараження. Метод соціометрії. Метод групового оцінювання особистості. Методи розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень. Метод мозкового штурму як метод розв'язання та прийняття управлінських рішень.
Тема 2 Формування психологічних знань про управління
Формування психологічних знань про управління в теорії управління та у сфері психології: Тейлор Ф.В. про економічні стимули управління, Френк і Ліліан Гілберти про впровадження у практику ідей наукового управління, зокрема психологічних аспектів. А.Файоль про принципи управління організацією. Концепція людських відносин М.П. Фоллетт та Е.Мейо. Погляди Г. Мюнстерберга про наукові основи профвідбору кадрів. М.Вітке про ідею цілісного підходу до управлінської діяльності. Вітчизняна школа психології управління: Л.Карамушка, Л.Орбан – Лембрик, Г. Щокін. Сутність людиноцентристського погляду на управління.
Тема 3. Психологія особистості керівника
Керівник (лідер) як об'єкт психологічного дослідження. Основні теорії лідерства: теорія рис, теорія ситуативна, теорія синтетична. Управлінські ролі керівника. Мотиваційна сфера особистості керівника. Психологічні особливості стилів управління. Поняття стилю управління та його зв'язок з особливостями мислення, прийняття рішення, спілкування. Доцільність

авторитарного, демократичного стилю керівництва. Сучасні (новаторські) концепції стилю управління. Взаємозв'язок стилю з національною культурою

Тема 4. Психологічні типи керівників

Сутність психологічних типів керівників. Професійно важливі якості і риси керівника. Джерела управлінського розвитку. Проблема статі в управлінні. Труднощі, вимоги та обмеження у роботі керівників. Психологічний зміст функцій управління. Управління на основі створення ситуацій визнання й успіху. Антимотивація підлеглих. Контроль як інструмент мотивації співробітників. Самодіагностика типу управлінської поведінки.

Тема 5. Особистість підлеглого як об'єкт управління

Теорії особистості. Психоаналітична, поведінкова, гуманістична. Особистість підлеглого як об'єкт управління. Структура особистості. Спрямованість особистості. Потреби. Соціальні установки, їх вплив на поведінку. Пізнавальна сфера особистості. Індивідуально-психологічні властивості особистості. Врахування темпераменту, характеру, акцентуації характеру в управлінській діяльності. Професійні здібності, їх врахування та розвиток.

Тема 6. Емоційна сфера особистості

Індивідуальні відмінності в емоційній сфері людини. Вольова сфера особистості. Самооцінка особистості. Рівень домагань. Комплекси неповноцінності, причини виникнення, прояв та попередження. Механізми психологічного захисту. Врахування індивідуальних проявів захисної поведінки підлеглих. Діагностика інтелекту (загального, соціального, вербального). Роль емоційного інтелекту керівника в управлінській діяльності.

Тема 7. Психологія організації в управлінні

Соціально - психологічна структура і композиція групи. Формальні та неформальні стосунки в групі. Статус і роль особистості в групі. Групові процеси і явища в групі: лідерство, групові норми, цілі, конформізм, згуртованість. Стадії розвитку колективу. Психологічний клімат в групі. Ознаки сприятливого психологічного клімату. Попередження негативних впливів групи на особистість

Тема 8. Психологічні феномени групової життєдіяльності

Врахування керівником психологічних феноменів групової життєдіяльності: феномен соціальної фасилітації, феномен соціальних лінощів, феномен деіндивідуалізації, феномен групової поляризації, феномен меншості та групомислення. Особливості управління чоловічим і жіночим колективом. Роль керівника у згуртуванні колективу. Лідерство в побудові проектної команди

Змістовий модуль №2

Соціально-психологічні особливості управлінської діяльності

Тема 9. Управлінське спілкування

Комунікативний потенціал керівника. Типи спілкування: ділове, виховне, ритуальне, діагностичне, інтимно-особистісне. Спілкування керівника з підлеглими як обмін інформацією. Бар'єри спілкування. Вміння слухати,

прийоми правильного слухання. Умови ефективної взаємодії в управлінському спілкуванні. Позиції в спілкуванні. Транзактний аналіз у спілкуванні. Проблема впевненості в процесі управлінського спілкування. Проблеми міжособового сприйняття в управлінському спілкуванні. Закономірності формування першого враження. Механізми взаєморозуміння. Основи розуміння внутрішнього світу співрозмовника. Психологічні особливості ділового спілкування. Невербальні сигнали спілкування. Нецира поведінка людини. Жести і пози спілкування. Діагностика комунікативних здібностей.

Тема 10. Публічний виступ

Підготовка до публічного виступу. Структура виступу. Прийоми ораторського мистецтва. Тренінг спілкування з широким загалом (індивідуальні промови та відповіді на запитання слухачів). Психологічні і етичні норми і принципи ділового спілкування. призначення, функції та види переговорів. Поняття національного стилю ділового спілкування. Врахування національних особливостей та національного стилю спілкування на ділові стосунки учасників міжнародного спілкування. Американський стиль ведення переговорів. Ділові зв'язки з німецькими, французькими, італійськими, шведським, китайськими, японськими, корейськими фірмами.

Тема 11. Психологія управлінського впливу в діяльності керівника

Сутність управлінського впливу керівника. Феномени групового тиску. Умови ефективності переконуючої інформації. Навіювання, основні закономірності процесу навіювання. Паніка як соціально-психологічне явище. Наслідування, закони наслідування. Переконання, види переконуючих впливів. Типологія об'єктів психологічного впливу. Розпорядження керівника як форма управлінського впливу. Методи передачі управлінського розпорядження. Функції прямого управлінського впливу: інформаційна, мотиваційна, матеріального забезпечення, контроль-оцінювальна. Основні форми наказів та розпоряджень, їх доцільність та ефективність. Варіанти вербальної оцінки підлеглого: заохочення, похвала, схвалення, критика, примус, натяк, комплімент, прохання, порада

Тема 12. Психологія управлінської праці

Ділова бесіда як форма управлінської праці. Особливості проблемних чи дисциплінарних бесід. Ділова бесіда: правила підготовки і проведення. Етапи традиційної ділової бесіди. Прийоми початку бесіди. Передача інформації. Вміння ставити запитання. Вивчення реакцій співрозмовника. Прийоми активного слухання. Фаза аргументації як найскладніша фаза бесіди. Риторичні методи аргументації, заснованих на професійних доказах. Спекулятивні методи аргументації, доцільність застосування в ситуаціях ділової боротьби. Основні правила тактики аргументування: застосування аргументів, вибір техніки, уникнення загострень, стимулювання інтересу («стимулювання апетиту»). Етап підведення підсумків та прийняття рішення. Психологічні прийоми досягнення позитивного взаємосприйняття (атракції). Проблемні та дисциплінарні бесіди. Особливості телефонної ділової бесіди. Особливості підготовки і проведення службової наради. Основні види

ділових нарад: проблемна, інструктивна, оперативна (диспетчерська). Підготовка до наради. Початок наради і поведінка керівника. Основна інформація та вимоги до неї. Обговорення головної проблеми. Правила ведення дискусії. Завершення наради. Помилки проведення нарад. Робота з діловою документацією. Маніпулятивні технології в спілкуванні.

Тема 13. Психологія управління конфліктними ситуаціями в діяльності керівника

Поняття конфлікту, його структурні компоненти. Роль конфліктів у розв'язанні проблем особистісного та ділового характеру. Динаміка виникнення і розвитку конфлікту. Характеристика основних стадій конфлікту. Класифікація конфліктів. Конфлікти конструктивні та деструктивні. Внутрішньоособистісні конфлікти. Міжособистісні конфлікти. Міжгрупові конфлікти. Конфлікт між особистістю і групою. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні. Причини міжособистісних конфліктів у ситуації "керівник – підлеглий". Фази розвитку міжособового конфлікту. Стилі поведінки у конфлікті: суперництво, ухилення, пристосування, компроміс, співробітництво

Тема 14. Принципи і методи подолання конфліктів в управлінні

Особливості вирішення конфліктів на соціальному, міжособистісному, особистісно-психологічному рівнях. Вибір способів і методів подолання конфліктів. Дотримання основних принципів подолання конфлікту. Специфіка спілкування з "важкими" людьми. Керівник як посередник в конфліктних ситуаціях між підлеглими. Прямі та опосередковані методи управління конфліктами в ролі «третейського судді». Управління трудовою дисципліною

Тема 15. Психологічні аспекти прийняття управлінського рішення

Психологічні особливості планування і прийняття управлінських рішень. Роль інтелектуальних та особистісних можливостей керівників у процесі розв'язання управлінських завдань. Врахування стилю мислення, спрямованості, особистісних якостей та власної системи оцінки проблеми. Типи управлінських рішень. Індивідуальні та групові рішення. Процес прийняття рішення: визначення можливих варіантів, оцінка корисності і очікуваних наслідків, вибір варіанта дій, оцінка прийнятого рішення

Тема 16. Управлінська творчість – як вид діяльності

Стимулювання творчої активності керівника в умовах розв'язання управлінських задач та прийняття рішення. Евристичні методи розв'язання творчих задач: метод «мозкового штурму», метод евристичних запитань, метод багатомірних матриць, метод вільних асоціацій, метод інверсії, метод емпатії, метод організованих стратегій. Діагностика творчих здібностей майбутніх управлінців. Прийняття управлінського рішення в ускладнених ситуаціях спілкування. Лідерство в побудові проектної команди. Роль проектної команди в управлінні проектом. Міжособові ролі, інформаційні ролі, вирішуючі ролі. Робота менеджера – лідера проекту. Структура проектної команди. Завдання лідера по формуванню команди. Вироблення і

прийняття командного рішення проблем (стадії реалізації проекту).

Тема 17. Психологія управління людськими ресурсами

Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Цілі і завдання психології управління людськими ресурсами. Організація оцінки кадрів управління. Атестація керівників і спеціалістів. Принципи і методи роботи з резервом. Організація конкурсів спеціалістів. Робота з персоналом управління за кордоном. Планування кар'єри. Методи підбору персоналу (США, Японія, Україна). Тестування при прийомі на роботу. Психологічне консультування персоналу організації. Психологічні складові іміджу організації та персоналу

Тема 18. Здоров'я керівника. Попередження і подолання стресів і життєвих криз

Здоров'я керівника як фактор ефективної діяльності керівника. Фізичне, психічне, духовне здоров'я. Стрес в діяльності керівника. Управління емоційними станами. Стресори службової діяльності. Специфічні стресори в діяльності керівника. Позаслужбові стресори. Профілактика стресів. Засоби активної протидії стресу. Психічна релаксація. Аутотренінг та медитація. Життєві кризи і діяльність керівника. Поняття психологічної кризи людини. Стадії кризи. Причини виникнення психологічної кризи. Фактори, що негативно впливають на процес переживання кризи. Особливості криз професійного становлення. Почуття гумору керівника

8 ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	Назва модулів і тем	Форми організації навчання, кількість годин						Література, інформаційні ресурси
		Денна форма			Заочна форма			
		Лекції	Практичні, лабораторні роботи	Самостійна робота	Лекції	Практичні, лабораторні роботи	Самостійна робота	
Змістовий модуль №1 Загальні засади психології управління, психології особистості та організації в управлінні								
1	Теоретичні і методологічні основи психології управління	2	1	3	2	-	8	О-1, 2
2	Формування психологічних знань про управління	2	1	3				О- 1, 2, Д- 1
3	Психологія особистості керівника	2	1	3				О- 2, Д- 1, 2
4	Психологічні типи керівників	2	1	5				О- 2.

5	Особистість підлеглого як об'єкт управління	2	1	3				О-2,Д- 1
6	Емоційна сфера особистості	2	1	3				О- 1, 2
7	Психологія організації в управлінні	2	1	3				О- 1, Д- 1,2
8	Психологічні феномени групової життєдіяльності	2	1	3				О- 1, 2
	Разом за змістовим модулем 1	16	8	26				
Змістовий модуль №2 Соціально-психологічні особливості управлінської діяльності								
9	Управлінське спілкування	2	1	4				О- 1,2
10	Публічний виступ	2	1	4				О- 2
11	Психологія управлінського впливу в діяльності керівника	2	1	4				О- 1, Д- 2,3
12	Психологія управлінської праці	2	1	4				О- 2, Д- 1,2
13	Психологія управління конфліктними ситуаціями в діяльності керівника	2	1	4				О- 2, Д- 1,2
14	Принципи і методи подолання конфліктів в управлінні.	2	1	4				О- 2, Д- 2,3
15	Психологічні аспекти прийняття управлінського рішення	2	1	4				О- 1, 2
16	Управлінська творчість – як вид діяльності		1	6				О- 2, Д- 1,2
17	Психологія управління людськими ресурсами			6				О- 2, Д- 1,2
18	Здоров'я керівника. Попередження і подолання стресів і життєвих криз.	2		6				О- 2, Д- 2
	Разом за змістовим модулем 2	16	8	46				
	Усього годин	32	16	72				

9 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Психологія управління як галузь психологічної науки	2	
2	Ефективний керівник	2	
3	Психологія особистості (підлеглого) та її врахування в управлінській діяльності керівника	2	
4	Психологія організації в управлінні	2	
5	Управлінське спілкування. Публічний виступ	2	
6	Психологія управлінського впливу та форми ділового спілкування	2	
7	Психологія управління конфліктними ситуаціями в діяльності керівника	2	
8	Психологічні аспекти розробки управлінських рішень	2	
	Разом	16	

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Старовойтенко Н.В. Психологія управління: практикум для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 133 «Галузеве машинобудування» освітньої програми «Обладнання переробних і харчових виробництв» та «Металорізальні верстати та системи» денної форми навчання – ел.рес. мережевого використання, бібл.ЧДТУ– 2021. –125с.

Режим доступу: <https://drive.google.com/file/d/1ZOBBLWHBwiwOpREBskLby-5RVvoYoFTa/view?usp=sharing>

10 САМОСТІЙНА РОБОТА

10.1 Рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної форми навчання.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1	Тема 1.Теоретичні і методологічні основи психології управління. Метод вивчення документів. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління (метод групового оцінювання).	6

	Концепція людських відносин М.П. Фоллетт та Е.Мейо. Погляди Г. Мюнстнрберга про наукові основи профвідбору кадрів.	
2	Тема 2. Психологія особистості керівника. Джерела управлінського розвитку. Управління на основі створення ситуацій визнання й успіху. Антимотивація підлеглих. Контроль як інструмент мотивації співробітників.	6
3	Тема 3. Особистість підлеглого як об'єкт управління. Індивідуальні відмінності в емоційній сфері людини. Втома, перевтома, афект. Вольова сфера особистості. Самооцінка особистості. Рівень домагань. Д.Карнегі «Як перестати хвилюватися і розпочати жити спокійно» (основні тези).	6
4	Тема 4. Психологія організації в управлінні. Шляхи згуртування трудового колективу. Лідерство в побудові проектної команди.	8
5	Тема 5. Управлінське спілкування. Д.Карнегі «Як набувати друзів і впливати на людей. (Принципи спілкування)	8
6	Тема 6. Психологія управлінського впливу в діяльності керівника. Функції прямого управлінського впливу: інформаційна, мотиваційна, матеріального забезпечення, контрольної-оцінювальної. Основні форми наказів та розпоряджень, їх доцільність та ефективність.	8
7	Тема 7. Психологія управлінської праці. Особливості телефонної ділової бесіди. Особливості підготовки і проведення службової наради.	6
8	Тема 8. Психологія управління конфліктними ситуаціями в діяльності керівника. Прямі та опосередковані методи управління конфліктами в ролі «третейського судді». Управління трудовою дисципліною.	6

9	Тема 9. Психологічні аспекти прийняття управлінського рішення. Евристичні методи розв'язання творчих задач. Лідерство в побудові проектної команди. Роль проектної команди в управлінні проектом.	6
10	Тема 10. Психологія управління людськими ресурсами. Методи підбору персоналу (США, Японія, Україна). Тестування при прийомі на роботу.	6
11	Тема 11. Попередження і подолання стресів і життєвих криз. Особливості криз професійного становлення керівника. Почуття гумору керівника.	6
	Разом	72

Опис необхідних робіт чи завдань

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Старовойтенко Н.В. Психологія управління: навчально–методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / авт.-упор. : Н. В. Старовойтенко, В. І. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка ; М-во освіти і науки України, ЧДТУ. – Черкаси : ЧДТУ, – 2020. – 300 с.

Режим доступу:

<https://drive.google.com/file/d/1VmhbDs345rtrRBDyoLx9clRqBjWY771X/view?usp=sharing>

10.2 Рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти заочної форми навчання.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Методичні рекомендації до виконання контрольної роботи

11 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

11.1 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

- контроль виконання практичних робіт
- презентація СР
- фронтальне та індивідуальне усне опитування
- контрольні модульні роботи

- **екзамен**

Оцінка за опанування знань та досягнень навчальної дисципліни виставляється у залежності від отриманої кількості балів відповідно до приведених компонентів.

Порівняльна розширена шкала оцінювання

Проміжок за накопичувальною бальною шкалою	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	Еквівалент оцінки за п'ятибальною шкалою
90 – 100	A	відмінно	5
82-89	B	добре	4
74-81	C		
64-73	D	задовільно	3
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	2
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1

Оцінка **відмінно** виставляється при наявності у студента глибоких та міцних знань, вміння точно формулювати відповіді, правильному використанні понятійного апарату, високої культури відповіді, високого рівня умінь та навичок виконання практичних завдань. До того ж, студент виявив навички самостійної роботи з отриманою інформацією по темі з різних джерел та навички науково-пошукової роботи за індивідуальним завданням.

Оцінкою **добре** визначається ґрунтовний рівень знань студента та навичок у виконанні практичних завдань з незначними неточностями у викладенні, відповіді на питання логічні і послідовні, індивідуальні завдання виконані правильно з зауваженнями по оформленню.

Оцінка **задовільно** має місце при посередньому рівню знань та логічного мислення у студента, порушенні послідовності викладення матеріалу, недостатній точності формулювань основних положень та труднощах при самостійному знаходженні та опрацюванні необхідної інформації.

Оцінка **незадовільно** виставляється студенту за наявності значних прогалин у вивченні основних тем дисципліни, неможливості самостійного вирішення практичних завдань та невідповідного оформлення обов'язкових звітів до виконаних робіт. У такому випадку студенту пропонується повторне оцінювання після додаткової підготовки.

Робота студента оцінюється як **неприйнятна** при відсутності виконання передбачених робочою програмою обов'язкових видів робіт, нерозумінні основних законів і положень теоретичного курсу, безграмотності та нелогічності відповідей на поставлені питання. Для таких студентів рекомендовано проходження повторного курсу вивчення дисципліни у відповідності до чинних правил підготовки фахівців.

11.2 ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

1. Роль психологічних знань у діяльності керівника.
2. Предмет, об'єкт і завдання психології управління.
3. Психологічні методи вивчення особистості в системі управління.
4. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
5. Методи розв'язання управлінських завдань і прийняття управлінських рішень.
6. Поняття людиноцентристського підходу в управлінні.
7. Основні теорії лідерства: теорія рис, теорія ситуативна, синтетична.
8. Професійно важливі якості керівника.
9. Психологічні типи керівників. Труднощі у роботі керівника.
10. Управлінські ролі керівника.
11. Поняття стилю управління та його зв'язок з особливостями мислення, прийняття рішення, спілкування.
12. Психологічний зміст функцій управління.
13. Особистість підлеглого як об'єкт управління: психоаналітична, поведінкова, гуманістична теорія особистості.
14. Основні мотиви праці, їх врахування в управлінській діяльності.
15. Структура особистості. Спрямованість особистості. Потреби. Соціальні установки, їх вплив на поведінку людини.
16. Врахування темпераменту підлеглих в управлінській діяльності.
17. Врахування характеру підлеглих в управлінській діяльності.
18. Самооцінка особистості. Рівень домагань та локус контролю підлеглого.

19. Поняття комплексу неповноцінності. Види комплексів, їх врахування.
20. Емоційна сфера особистості. Врахування індивідуального прояву емоцій підлеглих.
21. Соціальний та емоційний інтелект керівника та його роль в прийнятті рішень.
22. Важкі емоційні стани особистості, їхня сутність, причини виникнення.
23. Механізми психологічного захисту, їх роль (З.Фрейд).
24. Управління емоціями. Аутотренінг та самонавіювання як релаксаційні та саморегулюючі техніки
25. Види стресів в управлінській діяльності, їх попередження та способи подолання.
26. Стан депресії, причини та способи подолання.
27. Поняття про вольову поведінку людини. Етапи вольової дії.
28. Основні вольові якості людини. Формування волі. Способи подолання ледарства та управління трудовою дисципліною.
29. Поняття про здібності, професійні управлінські здібності, розвиток здібностей підлеглих.
30. Управлінське спілкування, його роль в діяльності керівника.
31. Комунікативний аспект спілкування. Бар'єри на шляху успішної комунікації.
32. Основні види ділових нарад: проблемна, інструктивна, оперативна (диспетчерська). Підготовка до наради та методика проведення.
33. Прийоми правильного слухання, доцільність застосування прийомів слухання.
34. Невербальні сигнали спілкування, їх роль в ситуаціях ділового спілкування.
35. Інтерактивний аспект спілкування. Типи взаємин у спілкуванні. Порушення комфортної взаємодії в процесі спільної діяльності.
36. Маніпулятивні прийоми спілкування підлеглих з керівником (психологічні ігри) Протидія маніпуляторам.
37. Перцептивний аспект спілкування. Психологічні механізми сприйняття та розуміння особистості співрозмовника.
38. Врахування впливу національних особливостей та національного стилю спілкування на ділові стосунки учасників міжнародного спілкування.
39. Поняття атракції у спілкуванні. Створення позитивного враження в процесі спілкування. (Д.Карнегі).
40. Переваги групового прийняття рішення над індивідуальним.
41. Підготовка керівника до публічного виступу. Структура виступу. Прийоми ораторського мистецтва.
42. Призначення, функції та види переговорів. Підготовка керівника до переговорів.

43. Структура переговорного процесу. Методи підготовки і ведення переговорів.
44. Конфлікт в управлінській діяльності, його структурні компоненти та роль у розв'язанні проблем особистісного та ділового характеру.
45. Класифікація конфліктів. Конфлікти конструктивні та деструктивні. Внутрішньоособистісні конфлікти. Міжособистісні конфлікти. Міжгрупові конфлікти. Конфлікт між особистістю і групою
46. Динаміка виникнення і розвитку міжособового конфлікту.
47. Основні джерела і причини виникнення конфліктів в управлінні. Стратегії поведінки у конфліктній ситуації.
48. Люди важкі у спілкуванні. Способи спілкування з конфліктною особистістю.
49. Керівник як посередник в конфліктних ситуаціях між підлеглими. Прямі та опосередковані методи управління конфліктами в ролі «третейського судді».
50. Формальні та неформальні стосунки в колективі.
51. Феномени групової життєдіяльності, їх врахування в управлінській діяльності.
52. Стадії розвитку колективу. Роль керівника в згуртуванні колективу.
53. Соціально-психологічний клімат колективу, чинники його формування.
54. Проблема лідерства в групі. Типи лідерів.
55. Види критики, правила застосування критики та компліменту.
56. Проектна команди в управлінні проектом. Міжособові ролі, інформаційні ролі, вирішуючі ролі.
57. Вироблення і прийняття командного рішення (стадії реалізації проекту)
58. Евристичні методи розв'язання творчих задач: метод «мозкового штурму», метод евристичних запитань, метод вільних асоціацій, метод інверсії, метод емпатії, метод організованих стратегій.
59. Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Цілі і завдання психології управління людськими ресурсами. Методи підбору персоналу.
60. Сутність управлінського впливу керівника. Навіювання, зараження, переконання.
61. Розпорядження керівника як форма управлінського впливу. Методи передачі управлінського розпорядження.
62. Здоров'я керівника. Життєві кризи і діяльність керівника. Фактори, що негативно впливають на процес переживання кризи.
63. Імідж керівника та імідж організації. Складові іміджу керівника.

11.3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

ДЕННА ФОРМА

Вид навчальної роботи	Кількість балів <i>максимум</i>
<u>Постійна частина</u>	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1	
«Загальні засади психології управління, психології особистості та організації в управлінні»	
Виконання практичної роботи № 1	3
Виконання практичної роботи № 2	3
Виконання практичної роботи № 3	3
Виконання практичної роботи № 4	3
Поточний контроль знань студентів	
Тест 1	3
Тест 2	3
Тест 3	3
Тест 4	3
<i>Колоквіум I</i>	6
<i>Всього за змістовим модулем № 1</i>	30
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2	
«Соціально-психологічні особливості управлінської діяльності»	
Виконання практичної роботи № 1	3
Виконання практичної роботи № 2	3
Виконання практичної роботи № 3	3
Виконання практичної роботи № 4	3
Поточний контроль знань студентів	
Тест 1	3
Тест 2	3
Тест 3	3
Тест 4	3
<i>Колоквіум</i>	6
<i>Всього за змістовим модулем №2</i>	30
ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА ОЦІНКА	60

12 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Бакаленко О. А. Психологія управління : навч. посіб. – Харків : ХНУРЕ, 2020. – 120 с.

Режим доступу: https://drive.google.com/file/d/1uEGW_OTgnz1wt9qL6jDh2EXqHE34k1a/view?usp=sharing

2. Старовойтенко Н.В. Психологія управління: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни [Електронний ресурс] / авт.-упор. : Н. В. Старовойтенко, В. І. Осипенко, І. А. Чемерис, Л. І. Білик, С. І. Ключка ; М-во освіти і науки України, ЧДТУ. – Черкаси : ЧДТУ, – 2020. – 300 с.

Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/1VmhbDs345rtrRBDyoLx9c1RqBjWY771X/view?usp=sharing>

3. Прищак, М. Д. Психологія управління в організації : навчальний посібник / М. Д. Прищак, О. Й. Лесько. [2-ге вид., перероб. і доп.]. Вінниця, 2016. 150 с.

Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/17FVaUqk2vQqNUEK1zPNPPRYbUDI8hOEx/view?usp=sharing>

Допоміжна

1. Кісіль З.Р., Швець Д.В. Психологія управління: Навчальний посібник у схемах, таблицях, коментарях / З.Р. Кісіль, Д.В. Швець. – Одеса: Видавництво ОДУВС, 2023. – 208с. 3. Цимбалюк І.М. Психологія управління. Навчальний посібник. – К.: ВД «Професіонал», 2008. – 64 с.

Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/13NRNVztAjlkwuQ37B77XkjhjkcYW-inq/view?usp=sharing>

2. Ходаківський Є.І., Богоявленська Ю.В., Грабар Т.П. Психологія управління. Навч.посібник. К.: центр учбової літератури, 2011. – 664с.

Режим доступу:
https://drive.google.com/file/d/1D-ycgrU_E_ZnVm5COP5KRQpPNFMhgiRG/view?usp=sharing

3. Психологія управління: навчальний посібник / укл. В.В.Ягоднікова. Одеса: видавець Букаєв В.В., 2022. 141 с.

Режим доступу:
<https://drive.google.com/file/d/1u8UDI7oWyJoDqnpJr3xRCxDI40T8C8nm/view?usp=sharing>

4. Психологія управління: курс лекцій для студентів денної і заочної форм навчання напряму підготовки 6.030103 «Практична психологія» / укладач О.С. Юрков. – Мукачево: МДУ, 2017. - 179 с.

Режим доступу:

<https://drive.google.com/file/d/1fysOdYkxQswdDCWRnYa-fdn5AVuU2j9D/view?usp=sharing>

13 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: Навчальний посібник. / За наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «Лілея-НВ». 2015. 160 с.
http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/dilove_spilkuv_1.pdf
2. Бороздіна Г.В. Психологія і етика ділового спілкування
https://stud.com.ua/7213/etika_ta_estetika/psihologiya_i_etika_dilovogo_spilkuvannya
3. Дзюба Т.М. Комплекс методик для діагностики психологічної готовності керівника школи до взаємодії в умовах конфлікту / За наук. ред. Л.М.Карамушки. – Полтава: ПОППО. 2005. 64с.
<http://poippo.pl.ua/file/book/dzyba.pdf>
3. Ділове спілкування. Методичні вказівки до семінарських занять для бакалаврів усіх галузей знань денної форми навчання. Луцьк: Луцький НТУ, 2014. 45 с. http://lutsk-ntu.com.ua/sites/default/files/profesiyni_komunikaciyi_seminari.pdf
4. Карпов А.В. Організаційна психологія: навчальний посібник. 2013.
https://stud.com.ua/60425/psihologiya/organizatsiyna_psihologiya
5. Методи прийняття управлінських рішень // Конспект лекцій з навчальної дисципліни. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2019. 67с. <https://dduvs.in.ua/wp-content/uploads/files/Structure/library/student/lectures/2020/kzpd/z/zl16.2.pdf>
6. Мотозюк Л. Психологічні аспекти ухвалення управлінських рішень
[file:///C:/Users/Yashnik%20Svetlana/Downloads/Znpkhist_2013_2_33%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Yashnik%20Svetlana/Downloads/Znpkhist_2013_2_33%20(1).pdf)
7. Основні напрямки і перспективи дослідження спілкування
https://stud.com.ua/49642/psihologiya/osnovni_napryamki_perspektivi_doslidzhennya_spilkuvannya

14 ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ДОКУМЕНТІВ

за необхідністю

15 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1. Словесні: лекція, бесіда, пояснення, розповідь, самостійна робота, консультації.
 2. Наочні методи: демонстрація об'єктів («педагогічний малюнок»).
 3. Практичні – проведення досліджень при виконанні практичних робіт та самостійної роботи. Тренінг.
 4. За характером діяльності студентів використовуються методи проблемного навчання (постановка проблеми та її вирішення), дослідницькі методи.
 5. При навчанні основними формами роботи є індивідуальна, групова та фронтальна.
 6. Реалізуються принципи особистісно-орієнтованого навчання.
- Для здійснення контролю знань та вмінь теоретичного матеріалу використовуються фронтальне та індивідуальне усне опитування, контрольні модульні роботи, виконуються самостійні індивідуальні завдання.

16 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини (наприклад, індивідуальний графік навчання, хвороба), то навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем дисципліни, а також студент повинен презентувати виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Політика щодо правил поведінки на заняттях. Здобувач вищої освіти зобов'язаний виконати необхідний мінімум навчальної роботи, приймати активну участь під час виконання поставлених завдань, не заважати у проведенні заняття.

Політика щодо строків та перескладання. Усі завдання, передбачені програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Презентації, реферати та доповіді мають бути авторськими оригінальними. Списування під час контрольних робіт та заліків заборонені.